

ЗОРАН А. ЖИВАНОВИЋ

**VLF МЕТАЛ-ДЕТЕКТОР
GARRETT GTI 2500 PRO
БЕЗ ТАЈНИ**

Ова књига је комерцијални пројекат. Због тога је већина страна овог дигиталног примерка књиге - суспендована.

Овај дигитални примерак књиге у PDF формату служи само у информативне сврхе.

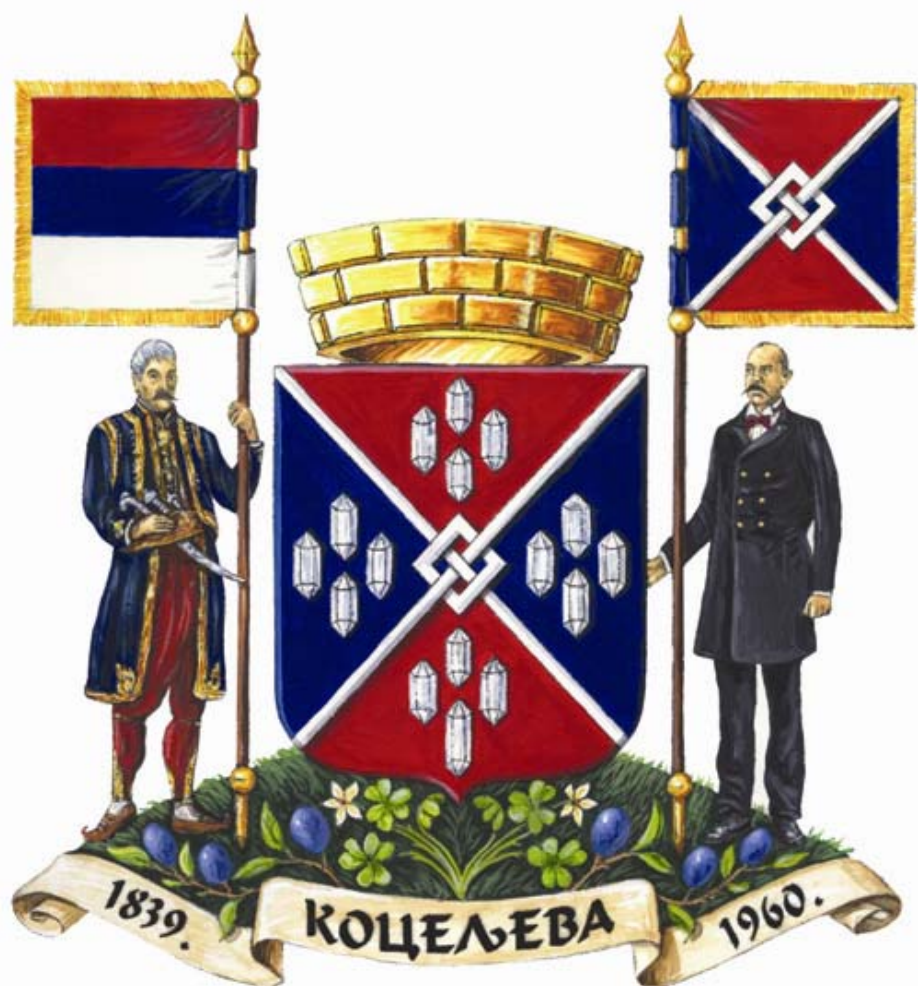
Ако желите да купите штампани примерак ове књиге, то можете урадити ако позовете број телефона:

063/84-17-822

Цена књиге је 50 евра.

Аутор

Зоран А. Живановић

**VLF МЕТАЛ-ДЕТЕКТОР
GARRETT GTI 2500 PRO
БЕЗ ТАЈНИ**

Коцељева, 2013.

Издавач:

Самостално ауторско издање;

Аутор:

дипл. археолог **Зоран А. Живановић**, виши кустос;

Лектро и коректор:

дипл. економиста **Јелена Живановић**, професор

Компјутерска припрема за штампу и дизајн:

дипл. археолог **Зоран А. Живановић**, виши кустос;

Штампа:

Internal print Home;

Тираж: 100

ISBN 978-86-906301-2-7

Copyright 2013. © Zoran A. Živanović

Коцељева, 2013.

Уместо предговора

Поштовани читаоче!

Ова стручна књига заштићена је Законом о ауторским правима Републике Србије,¹ па је на основу тог закона аутор ове књиге сва ауторска права везана за ову стручну књигу задржао за себе.

Сходно томе, забрањено је ову књигу копирати (како у деловима, тако и у целисти) и дистрибуирати је трећим лицима у форми папирне копије.

Такође, забрањено је ову књигу без изричите дозволе њеног аутора дигитализовати и постављати на интернет за слободно или комерцијално преузимање (download).

Како би се на било који начин предупредиле овакве или сличне злоупотребе, неопходно је да знате следеће:

- Сваки примерак ове стручне књиге посебно је нумерисан јединственим редним бројем;
- Сваки нумерисани примерак књиге испоручује се на адресу купца која ће остати позната само аутору ове књиге и биће аутоматски повезана са нумерацијом испоручене књиге;
- У случају злоупотребе (недозвољеног копирања и дистрибуције), аутор ће на основу нумерације веома лако и једноставно утврдити ко је од купаца извршио злоупотребу;
- На основу тако утврђеног стања, аутор ће таквог несавесног купца процесуирати суду за повреду ауторских права.

Због свега наведеног, аутор Вас моли да Ваш примерак ове стручне књиге не дајете нити позајмљујете било коме ко је може копирати и тиме довести Вас лично у позицију да одговарате на суду за повреду ауторских права.

Ви сте, наравно, слободни да свој примерак књиге неограничено користите за своје потребе.

Такође, свој примерак књиге слободни сте да отуђите из со-

---

¹ Службени гласник Републике Србије, Број 104/2009; 99/2011 и 119/2012.

пственог власништва када год и како год то пожелите, али, уз обавезу да аутору ове књиге писмено доставите име, презиме и адресу новог власника књиге како бисте са себе скинули одговорност у случају њене даље злоупотребе.

Вама као савесном власнику ове стручне књиге не би требало (надам се), да сметају наведене мере предострожност у циљу заштите интелектуалних права њеног аутора и због тога вам је он веома много захвалан.

Аутор

УВОДНА РЕЧ

Поштоване и драге колеге!

Док је у археолошкој пракси развијеног света метал-детектор одавно (деценијама) увршћен у обавезан теренски алат сваке озбиљније археолошке екипе, у српској археолошкој пракси његова употреба је спорадична из разлога који су више него неоправдани. Навешћу само најкарактеристичније:

- Употреба и коришћење једног таквог инструмента током систематских археолошких ископавања методолошки је беспредметна и несврсисходна;
- Његова употреба нема методолошког смисла током било каквих озбиљнијих археолошких истраживања;
- Прескуп је! Та средства буџет нашег пројекта не може да оправда;
- Ко ће и за ту справу још да обезбеђује батерије, итд, итд...

Међутим, постоје и веома банални разлози који (заправо) најбоље и одсликавају тренутно стање у српско археологији по питању коришћења ових апарата, као на пример:

- Та справа је незаконита. За њено коришћење потребне су силне дозволе. Ко ће још имати живаца са тиме да се „бакће“, и шта тиме добијамо?
- Нисам луд/а да то користим па де ме оптуже како се бавим пљачком културно-историјског наслеђа;
- Ја не желим да ме због коришћења метал-детектора колеге неоправдано и злонамерно повежу са пљачкашима... итд.

Са друге стране, већ деценијама пљачкаши у Србији уз помоћ метал-детектора (свих врста и произвођача), систематски и веома успешно пљачкају културно-историјско наслеђе наше земље. И нико због тога не одговара, нити је одговарао, бар не озбиљно.

Закон и систем су ту, на очиглед свих нас – немоћни. Археоло-

шка струка заиста нема прави и ефикасан одговор на ову врсту пљачке предмета свога истраживања и проучавања, изузев декларативних законских санкција на које се пљачкаши не базирају превише зато што судски систем у Србији не препознаје ову врсту пљачке као алармантно драматичну и економски проблематичну у односу на све економске проблеме у којима се Србија налази деценијама уназад. Последица таквог става јесте да виновници оваквих недела (и када се лише слободе и процесуирају), по правилу прођу само са благим или никаквим судским казнама.

Због таквог стања ствари (за које српска археолошка струка јесте понајмање крива), међу српским археолозима постоји одбојност према овој врсти методолошког средства које је од стране пљачкаша злоупотребљавано деценијама уназад.

Одатле потиче горе-поменућа група баналних разлога због којих поједини археолози избегавају на било који начин да имају било каквих додира са детекторима метала у својим теренским истраживањима. Посматрано са етичког аспекта - такав њихов став је и разумљив, али, наравно, није и оправдавајући, зато што се све на овом белом свету да употребити и злоупотребити. За коју ће се опцију неко одлучити, зависи само од његовог личног етичког и професионалног става. Из тих и таквих етичких и професионалних разлога, оправдано се претпоставља да археолог неће (не сме - нити би требало), ни на који начин да злоупотреби једно овакво методолошко средство (као што је метал-детектор), зато што би тиме највше штете нанео управо својој професији и себи самоме. То је бар јасно с обзиром да је тешко замислити како (рецимо) један банкар пљачка своју банку, или трговац своју продавницу, или доктор своју оридинацију (мада, увек има изузетака за које се може, са чувеног филозофског аспекта, рећи да само потврђују наведено правило).

Дакле, из наведених етичких разлога не би требало да буде никакве моралне дилеме или препреке о употреби детектора метала у свим теренским археолошким истраживањима, зато што њиховим коришћењем струка може да буде само на добитку.

Могућности примене метал-детектора у теренским археоло-

шким истраживањима су вишеструке,² а оправданост његовог коришћења у археолошким истраживањима доказана је на великом броју локалитета, понајвише у свету, али и током појединих археолошких истраживања у Србији. Када је у питању Србија, навешћу само један од најпознатијих примера. Наиме, захваљујући коришћењу (од стране аутора ових редова), метал-детектора Minelab GP Extreme током систематских археолошких ископавања локалитета Жидовар код Вршца, успешно је 9. септембра 2001. године благовремено детектована, лоцирана и безбедно (у сваком смислу), ископана у оквиру истраживане археолошке сонде - остава сребрног келтског (скордистичког) накита из првог века пре Христа. Да та (ни на који начин очекивана), остава није на време детектована (на основу чега су и предузете све безбедоносне мере од стране руководиоца истраживања), највероватније би та неочекивана остава била тешко и неповратно оштећена током самог физичког ископа у сонди од стране физичких радника.

Захваљујући предупређености њене благовремене детекције – до тога (срећом) није дошло па је она (захваљујући томе) у целисти перфектно и успешно ископана, безбедно транспортована, па рестаурирана, конзервирана, публикована и депонована.³

Дакле, предности коришћења метал-детектора као једне од помоћних метода током теренских археолошких ископавања више су него очигледне, па, самим тим, нису оправдани ни разлози о његовој неупотребљивости од стране групе археолога са самог почетка овог предговора.

С обзиром на такав препоручени став о овом елаборираном питању, а на основу свог дугогодишњег искуства, колегама археолозима препоручујем модел VLF метал-детектора софистицираних могућности који ће имати решење за велики број очекиваних и неочекиваних проблема и изазова који могу задести истражи-

---

² О томе детаљније видети у: З. А. Живановић, *Могућности примене метал-детектора у теренским археолошким истраживањима*, У: *Гласник САД, Број 12*, Српско археолошко друштво, Београд, 1996., с. 239-243.

³ О остави сребрног накита са локалитета Жидовар видети: М. Јевтић, М. Лазић и М. Сладић, *Жидоварско благо*, Градски музеј Вршац и Филозофски факултет Београд, Вршац/Београд, 2006.

вача или екипу на терену, и (истовремено) и веома прихватљивог финансијског оквира.

То је дигитални модел метал-детектора америчке фирме Гарет (Garrett), ознаке GTI 2500 Pro, конструисан за детекције мањих и плићих металних објеката уз (истовремено) и дискриминацију (разликовање) истих са сондама стандардне величине. Истовремено, употребом великих мултипликатор сонди - овај модел детектора може се користити и за детектовање великих металних објеката на великим дубинама, али, без дискриминације, тј. разликовања детектованих металних објеката.

Сходно наведеној препоруци, ова књига представља један покушај да се колеге археолози у Србији детаљно и прецизно упознају са могућностима теренског коришћења једног од тренутно најбољих модела метал-детектора: **Garrett GTI 2500 Pro**, а на основу дугогодишњег искуства у раду са њиме од стране аутора овог текста, као и на основу оригиналних упутстава за рад издатих од стране фирме Гарет.

ТРЕБА ДА ЗНАТЕ !

До тренутка давања ове књиге у штампу, тј. до 31. маја 2013. године, ни у једном закону или подзаконском акту државе Србије не налази се ни један члан закона или нека друга законска одредница која на целокупној територији државе Србије забрањује **ПОСЕДОВАЊЕ** метал-детектора било ком грађанину Србије, као ни било које друге справе или инструмента за дубинску или даљинску проспекцију.

У свим законима државе Србије, све забране односе се само на нелегалну употребу метал-детектора на евидентираним и неевидентираним археолошким локалитетима и спомен обележјима на целокупној територији државе Србије.

О томе ће детаљније бити више речи у следећем поглављу, на странама 9-20.

НАПОМЕНА КОРИСНИЦИМА КОЈИ НИСУ АРХЕОЛОЗИ

Поштовани читаоче!

У случају да нисте научник-истраживач, а дошли сте у посед овог модела метал-детектора (или неког другог), без обзира да ли желите да га користите само као хоби или из неког другог комерцијалног разлога (трагање за златним грумењем или метеоритима, рецимо), треба да знате да у држави Србији постоје закони које морате ОБАВЕЗНО ДА ПОШТУЈЕТЕ како са својим детектором метала не би сте (ненамерно или намерно), дошли у сукоб са појединим одредницама тих закона.

То значи да је у држави Србији њено културно-историјско наслеђе (као и поједине минералне сировине), које се налази у земљи или води - правно заштићено од ненамерне или намерне злоупотребе у циљу стицања противзаконите материјалне користи као што је незаконита препродаја културно-историјског наслеђа пореклом са територије државе Србије.

Свиђало се то Вама или не, било то (по Вашем мишљењу), праведно или не, тек, тако стоје ствари са законским одредбама ако ненамерно или намерно пожелите да са својим детектором истражујете на археолошки локалитетима (били они евидентирани или не), или по историјско-културним целинама као што су спомен паркови, рецимо (били они заштићени законом или не).

Циљ овог поглавља јесте да Вас упозна са појединим законским одредбама појединих закона којима је држава Србија правно заштитила своје културно-историјско наслеђе и поједине минералне сировине од насумичне и неконтролисане експлоатације или пљачке. Дакле, када је у питању културно-историјско наслеђе државе Србије које се (на целокупној њеној територији), налази испод или на површини земље, под водом или у води, правна заштита тог наслеђа обезбеђена је **Законом о културним добрима Репу-**

блике Србије.⁴ Потребно је да увек имате на уму следеће чланове овог Закона како не би сте дошли у сукоб са истим:

Члан 2.

Културна добра су ствари и творевине материјалне и духовне културе од општег интереса које уживају посебну заштиту утврђену овим законом.

Културна добра, у зависности од физичких, уметничких, културних и историјских својстава, јесу: споменици културе, просторне културно-историјске целине, археолошка налазишта и знаменита места - непокретна културна добра; уметничко-историјска дела, архивска грађа, филмска грађа и стара и ретка књига - покретна културна добра.

Члан 4.

Ствари и творевине за које се претпоставља да имају својства од посебног значаја за културу, уметност и историју, уживају заштиту у складу с одредбама овог закона (у даљем тексту: добра која уживају претходну заштиту).

Члан 15.

Културно добро и добро које ужива претходну заштиту не сме се износити нити извозити у иностранство, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 17.

Делатност археолошких ископавања и истраживања могу обављати само установе заштите, у складу с одредбама овог закона.

Члан 21.

Археолошко налазиште је део земљишта или површине под водом који садржи остатке грађевина и других непокретних објеката, гробних и других налаза, као и покретне предмете из ранијих историјских епоха, а од посебног су културног и историјског значаја.

Члан 27.

Претходну заштиту на основу овог закона уживају:

---

⁴ Службени гласник Републике Србије, број 71/94. 62

1) некрополе и локалитети с археолошким, историјским, етнолошким или природњачким садржајем; стара језгра градова и насеља; градитељски објекти, целине и делови градитељских објеката с историјским или архитектонским вредностима; споменици и спомен обележја посвећени значајним догађајима и личностима; куће у којима су рођене или су у њима радиле заслужне и истакнуте личности заједно са стварима које су им припадале; зграде и места у природи везани за значајне историјске догађаје;

Члан 28.

Ко ван организованог истраживања ископа из земље, односно извади из воде добро које ужива претходну заштиту, дужан је да о томе одмах, а најкасније у року од 24 часа, обавести надлежну установу заштите културних добара и министарство надлежно за унутрашње послове. Налазачу предмета из става 1. овог члана припада новчана награда ако у откривању нису коришћена средства буџета. Висину награде из става 2. овог члана утврђује установа заштите којој се предмет даје на чување.

У случају да трагајући са својим метал-детектором Garrett GTI 2500 Pro ненамерно или намерно прекршите поједине одредбе Закона о културним добрима Републике Србије, а нарочито ако неовлашћено са својим детектором истражујете на археолошким локалитетима и културно-историјским целинама, онда будите спремни да сносите последице санкција које је држава Србија за такве прекршаје предвидела у свом **Кривичном закону**.⁵ То су следеће одредбе Кривичног закона Републике Србије.

Неовлашћено бављење одређеном делатношћу

Члан 353

Ко се неовлашћено и за награду бави одређеном делатношћу за чије обављање је по закону или другим прописима донетим на основу закона потребна дозвола надлежног органа, односно надлежног субјекта, казниће се новчаном казном или затвором до две године.

---

⁵ Службени гласник Републике Србије, број: 85/2005; 88/2005-испр.; 107/2005-испр.; 72/2009 и 111/2009.

Неовлашћено извођење археолошких радова

Члан 353а

(1) Ко неовлашћено врши археолошка ископавања и истраживања, казниће се затвором до три године и новчаном казном.

(2) Ако је дело из става 1. овог члана извршено на археолошком налазишту или другом непокретном културном добру, односно добру које ужива претходну заштиту или ако је том приликом девастирано археолошко налазиште или непокретно културно добро, односно добро које ужива претходну заштиту или ако је приликом извођења ових радова коришћена опрема или уређај за откривање и проналажење археолошких предмета, казниће се затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном.

(3) Предмети нађени приликом извршења дела из ст. 1. и 2. овог члана, одузеће се.

Повреда гроба

Члан 354

(1) Ко неовлашћено прекопа, разруши, оштети или грубо повреди гроб или друго место у којем се умрли сахрањују, казниће се новчаном казном или затвором до три године.

(2) Казном из става 1. овог члана казниће се и ко неовлашћено уништи, оштети или уклони или грубо повреди споменик или друго спомен-обележје умрлом лицу.

(3) Ако су делом из ст. 1. и 2. овог члана остварена обележја неког тежег кривичног дела, учинилац ће се казнити за то дело.

У случају да свој детектор метала намеравате да користите из хобија у циљу трагања за „скривеним благом“ које се не налази на археолошким локалитетима нити на културно-историјским целинама, онда треба да знате да сте дужни да поштујете право личне својине и да без изричите дозволе и договора са власником не смете трагати по туђем приватном поседу.

Ако сте све то испоштовали па сте из хобија пронашли „скривено благо“ које се не налази на вашем личном поседу, већ на поседу који има свог власника – дужни сте да свој налаз пријавите власнику имања на којем се „скривено благо“ налазило и да се са њи-

ме договорите о даљем поступку.

Треба да знате да „скривено благо“ које сте пронашли на свом или (у договору и са одобрењем власника) на туђем поседу, дакле, ако је такво „скривено благо“ састављено из културно-историјских предмета који уживају претходну заштиту на основу одредби Закона о културним добрима Р. Србије, дужни сте ипак да такав налаз у року од 24 часа предате најближем музеју или станици полиције. Тада можете рачунати да ћете као награду за свој труд добити од државе Србије законом прописаних 15% од процењене вредности „скривеног блага“. Треба напоменути да се Закон о награди налазача „скривеног блага“ примењује на основу „Упутства о поступању са изгубљеним стварима“ коју је Влада ФНРЈ донела још 31. 10. 1949. године, веровали или не!⁶

Међутим, од 2008. године, Министарство правде и државне управе Републике Србије дало је предлог нацрта за нови **Законик о својини и другим стварним правима** који у свом **Одељку 18** и члановима 175-179 посебно третира случај налаза „скривеног блага“. После експертизе овог нацрта закона од стране стручњака Савета Европе, од 2012. године, (без замерки на Одељак 18), овај нацрт Закона налази се у поменутом министарству на доради⁷ и, сва је прилика, да ће бити и усвојен са непромењеним Одељком 18. Његово усвајање очекује се у наредном периоду, па ће по његовом ступању на снагу сви налазачи „скривеног блага“ у држави Србији морати да поступају по одредницама овог закона. На следећим странама ове књиге налази се представљен предлог Одељка 18 Законика о својини и другим стварним правима.

---

⁶ Детаљније о правној проблематици налаза скривеног блага видети: Ђорђевић Андра, *Налазак изгубљених ствари и блага*, У: [Архив за правне и друштвене науке](#), број 1-2, Савез удружења правника Србије, Београд, 2006, страна 255-271, као и: др Илија Бабић, *Налаз скривеног блага*, У: [Зборник радова Правног факултета у Нишу](#), бр. LVI, Правни факултет у Нишу, Ниш, 2010., страна 37-59.

⁷ Видети архиву интернет странице Министарства правде и државне самоуправе Р. Србије: <http://arhiva.mpravde.gov.rs/cr/news...dni-tekst.html>

Нацрт и предлог
ЗАКОНИКА
О СВОЈИНИ И ДРУГИМ СТВАРНИМ ПРАВИМА

Одељак 18

НАЛАЗ БЛАГА

Скривено благо

Члан 175.

Откривен новац, злато, сребро, накит, драго камење, ствари израђене од племенитог метала или драгог камења и друге драгоцености које су тако дуго биле скривене да се поуздано не може утврдити ко им је власник (скривено благо), својина су државе.

Налазач блага

Члан 176.

(1) Налазач блага је лице које скривено благо открије, трагајући за њим или случајно, сâмо или заједно са другим лицем, као и лице које благо прво опази односно које прво успостави физичку државину на њему (суналазачи).

(2) Ако једно лице благо пре опази а друго лице пре успостави физичку државину на њему, оба лица су суналазачи, а ако је поступање другог лица неспојиво са савесношћу, налазачем се сматра прво лице.

(3) Лице које је на основу радног, уговорног или другог правног односа дужно да учествује у тражењу скривеног блага, не сматра се налазачем.

Обавезе налазача

Члан 177.

Налазач дужан је да без одлагања пријави надлежном државном органу налаз скривеног блага као и да, до предаје овлашћеном лицу, предузме примерене мере за заштиту скривеног блага од оштећења и другог ризика.

Налазачка награда

Члан 178.

(1) Налазач и власник ствари у којој је благо скривено, имају право на награду у висини од по 33% вредности блага.

(2) Ако је исто лице налазач и власник ствари у којој је благо скривено, има право на награду у висини од 50% вредности блага.

(3) Ако је благо велике вредности, суд, према околностима случаја, може да смањи износ награде, али тако да није мања од 15% вредности блага.

(4) Суналазачи деле награду на једнаке делове.

(5) Лице које прећути налаз блага губи право на награду.

Налаз културног добра

Члан 179.

Ако скривено благо по одредбама закона представља културно добро, налазач има право на правично увећање налазачке награде из члана 178 овог законика, нарочито с обзиром на вредност пронађеног блага и његов општи значај као културног добра.

У случају да са својим детектором метала Garrett GTI 2500 Pro намеравате у држави Србији да трагате за златним грумењем, песком или жилама, треба да знате да Вам је за такве намере неопходна дозвола Агенције за рударство државе Србије. Истраживање и експлоатацију минералних сировина у држави Србији регулише **Закон о рударству и геолошким истраживањима**,⁸ уз обавезно вођење рачуна о ненараушавању приватног поседа. Видети:

4. Одобрење за ручно испирање племенитих метала

Члан 62.

Испирање племенитих метала и других минерала из речних наноса може се одобрити и физичком лицу, под условом да све испране количине метала месечно понуди Народној банци Србије по тржишним ценама.

---

⁸ Службени гласник Републике Србије, број 88/2011 од 24.11.2011. године.

Одобрење за ручно испирање племенитих метала и других минерала из речних наноса које врше физичка лица, издаје се решењем Министарства.

У захтеву за издавање одобрења из става 1. овог члана, наводи се река или поток са притокама чији се наноси желе испирати, као и приближна количина метала која се може годишње испирати.

Одобрење за испирање племенитих метала и других минерала садржи:

- 1) податке о физичком лицу коме се одобрава испирање;
- 2) назив реке или потока са притокама чији ће се наноси испирати;
- 3) рок важења одобрења;
- 4) обавезу да приложи потврду, односно рачун за извршену услугу претапања, са назнаком претопљене масе;
- 5) време почетка испирања племенитих метала.

Решење из става 2. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 63.

Министарство извештава Народну банку Србије о сваком издатом одобрењу за испирање племенитих и других минерала из речних наноса.

Ако Министарство утврди да се лице коме је издато одобрење не бави испирањем племенитих метала дуже од шест месеци или да добијене количине ових метала није понудило у одређеном року Народној банци Србије, укинуће издато одобрење и о томе обавестити Народну банку Србије.

Ако са својим детектором желите трагати за метеоритима треба да знате да та проблематика у држави Србији (тренутно) није регулисана ни једним законом. Међутим, тумачењем **Закон о заштити природе**⁹ (у поменутом Закону метеорити се не спомињу, најближе се спомињу минерали, али, како се у другим законодавствима метеорити сврставају у минерале онда би се тако сврстали и код нас), може се закључити да би метеорит био власништво државе Србије. То је и уочљиво из следећих чланова тог Закона:

---

⁹ Службени гласник Републике Србије, број 36/2009 и 88/2010

Значење израза

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

42) **минерали** су самородни хомогени хемијски елементи или једињења у виду кристализоване или аморфне материје, одређене структуре, облика и састава, који нису минералне сировине;

3. Покретна заштићена природна документа

Члан 37.

Делови геолошког и палеонтолошког наслеђа, као и биолошка документа који имају изузетан научни, образовни и културни значај, заштићују се као покретна заштићена природна документа.

Покретна заштићена природна документа могу бити:

- 1) сви примерци холотипова, синтипова и генотипова фосила, као и типске врсте фосила;
- 2) сви појединачни минерали и/или кристали и минералне друзе на лежишту;
- 3) сви холотипови и синтипови фосила, типске врсте фосила појединачних минерала и кристала;
- 4) миколошке, ботаничке и зоолошке збирке, као и појединачни конзервирани препарати органских врста, њихови холотипови и синтипови.

Забрањено је сакупљање и/или уништавање покретних природних докумената као и уништавање или оштећивање њихових налазишта.

Ограничења и забране

Члан 98.

Забрањено је узимати из природе геолошка и палеонтолошка документа (фосиле, минерале, кристале, пећински накит и др.) која су проглашена заштићеним природним добрима или се налазе на објекту геонаслеђа и заштићеном налазишту.

Члан 99.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност налазач је дужан да пријави Министарству у

року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

Промет покретних заштићених природних докумената

Члан 100.

Забрањен је извоз свих покретних заштићених природних докумената који су проглашени заштићеним природним добрима.

Прекршаји

Члан 126.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 25) узима из природе геолошка и палеонтолошка документа који су проглашени заштићеним природним добрима или се налазе на објекту геонаслеђа, заштићеном налазишту или лежишту минералних сировина супротно члану 98. овог закона;
- 26) врши истраживања налазишта геолошких и палеонтолошких докумената супротно члану 99. овог закона;
- 27) ако врши извоз покретних заштићених природних докумената, супротно члану 100. овог закона;

Дакле, као што се из појединих чланова овог закона види, налаз метеорита треба што пре пријавити надлежном министарству или Заводу за заштиту природе. Држава није дужна дати накнаду налазачу метеорита (осим власнику земљишта где је метеорит пао ако би доказао да има штету).

У другим државама је шаролико: најчешће је метеорит власништво државе (само Швајцарска плаћа накнаду налазачу). У Британији и правним системима који произлазе из британског, (Канада и САД), метеорит је власништво власника земљишта (и углавном нема обавезе пријављивања налаза). Само је у Јапану метеорит власништво особе која га је пронашла.

Ако детектор метала одлучите да користите само као хоби, онда би требало да усвојите посебан етички кодекс током ваших истраживања у природи како би сте исту сачували од загађивања:

Закопајте за собом све рупе које сте ископали. Претражени терен оставите у бољем стању него што сте га нашли. Поштујте при-

ватну и јавну својину. Пре него што изађете у природу на терен информисите се о свим законима, прописима и правилима која регулишу понашање на јавном и приватном земљишту. Увек помогите службеним лицима у спровођењу закона. Трудите се да (ни ненамерно, ни намерно) не оштетите било чију и било какву имовину. Не остављајте за собом на терену своје смеће (празне батерије, амбалажу од пића, остатке хране, празне кутије од цигарета, одбачене делове опреме, итд). То смеће понесите са собом када будете одлазили са терена који сте претражили. Лепим понашањем и цивилизованим манирима код локалног становништва и власти (на чијем терену будете истраживали), оставите добар утисак који ће допринети бољем јавном имиџу свих људи који се баве метал-детекцијом.

Такође, треба да знате да сваки метал-детектор може открити подземне струјне каблове, експлозив или друге металне предмете које (када их ударите копајући) могу изазвати личне повреде.

Када трагате са својим **Garrett GTI 2500™** метал-детектором, увек имајте на уму следеће мере предострожности:

- Не трагајте у областима у којима верујете да испод земље могу бити плитко закопани електрични водови или цеви.
- Не трагајте на теренима ратних дејстава и у војним зонама где могу бити закопане бомбе или други експлозивни.
- Избегавајте ударање крампом у било који објекат за који Вам је познато или за који можда сумњате да кроз њега можда протиче електрична енергија.
- Немојте својом опремом нехотично ударити у гасовод, нарочито ако би у њему могао да протиче запаљиви гас или течност.
- Током ископавања понашајте се опрезно у копању откритих металних објеката, нарочито на теренима где су Вам потпуно непознати услови који су карактеристични за то место.
- Обавезни сте да знате да за свој метал-детектор треба да поседујете легалну документацију којом службеним лицима (на њихов захтев) доказујете легалност набавке и поседовања Вашег детектора. То значи да, ако сте Ваш метал-детектор увезли из иностранства треба да имате (и на захтев покажете) легалну ца-

ринску декларацију о плаћеној царини држави Србији, као и легални рачун продавца ако је метал-детектор купљен или набављен у Србији. У случају да ту документацију на терену током истраживања не поседујете, метал-детектор ће Вам (од стране надлежних служби) бити одузет све док не поднесете на увид доказе којима доказујете власништво над одузетим детектором метала.

УПАМТИТЕ !

На основу Устава државе Србије заснованом на поштовању демократских права и слобода њених грађана, ни у једном закону или подзаконском акту државе Србије не налази се ни један члан закона или нека друга законска одредница која на целокупној територији државе Србије, на било који начин забрањује ПОСЕДОВАЊЕ метал-детектора било ком грађанину Србије.

Међутим, поред тога што сте у моралној обавези, од Вас се као савесног грађанина своје државе подразумева и да ћете, користећи Ваш детектор метала, безусловно поштовати све законе државе Србије који се односе на заштиту њеног културно-историјског наслеђа и минералних ресурса на целокупној њеној територији, као и да ћете безусловно поштовати право приватне својине које Вас обавезује да без изричите писмене или усмене дозволе власника не истражујете по приватним, друштвеним или државним поседима или недозвољеним подручјима као што су археолошки локалитети и спомен паркови.

Срећно !!!

ПОСЕБНА НАПОМЕНА ПРОИЗВОЂАЧА

Метал-детектор **Garrett GTI 2500™** са **TreasureVision®** (**Сликом налаза®**) и **Graphic Target Analyzer™** (**Графичким приказом налаза™**) даје нову димензију у трагању за металним драгоценостима свих врста. Овај детектор метала јесте веома прецизни електронски инструмент који користи најновија достигнућа високе технологије у својим **Power Master™ DSP** струјним колима како би успешно лоцирао новац, накит, златно грумење, или било које друге врсте металних објеката.

Патентирана **Digital Signal Processing™ (DSP)** - **Дигитална обрада сигнала™ (ДСП)** јесте технологија која омогућава изузетно прецизно вишеканално филтрирање сигнала, и која аутоматски и континуирано обезбеђује да детектор постиже супериорне перформансе у дубини откривања, дискриминацији (разликовању) и пинпоинтингу (прецизном лоцирању). **Deepseeking sensitivity** (Дубинска осетљивост) и прецизна дискриминација (разликовање метала) омогућују овом чудесном инструменту да идентификује и на дисплеју графички прикаже откривене предмете по њиховој величини и дубини, док прецизно мерење електричне проводљивости детектованих објеката омогућује овом детектору да прецизно прикаже и врсту метала детектованих подземних предмета без обзира да ли су у питању новчићи или већи метални објекти.

Захваљујући својој **Treasure Vision®** технологији, детектор може на свом екрану графички прецизно да прикаже величину откривеног објекта, његову тачну дубину, врсту метала од којег је детектовани предмет састављен, као и да препозна врсту самог металног предмета.

One-Touch™ (На додир™) технологија овом метал-детектору аутоматски обезбеђује изненађујућу лакоћу у подешавању и руковању. Такође, и корисници који имају посебне захтеве у вези детектора **Garrett GTI 2500™** могу педантно прилагодити овај инстру-

мент својим посебним захтевима током потраге за драгоценостима. Микро-прцесорски контролисана електронска кола чине овај детектор једним од најдубљих трагачких инструментом.

У тексту који следи описане су основне функције метал-детектора **Garrett GTI 2500™** и детаљно објашњене предности његове **TreasureVision®** и **Graphic Target Analyzer™** технологије која му омогућавају да веома прецизно, тачно и дубоко открива закопане драгоцености. Истовремено, Ви ћете бити у могућности да на дисплеју детектора (пре било каквог ископавања) идентификујете величину, дубину, састав и врсту сваког пронађеног металног предмета.

Garrett GTI 2500™ јесте метала-детектор (између осталих) посвећен и истраживачима који имају потребу за откривањем металних објеката на великим дубинама у **All Metals (Сви метали)** моду са **Deepseeking** (Дубокоосетљивим) режимом рада уз прецизна прилагођавања веома лако доступна са компјутеризованих контрола. Само притисните на типку **POWER** и можете одмах започети са истраживањем без бојазни од негативних ефеката минерализације тла. Као и већина интелигентних метал-детектора, и **Garrett GTI 2500™** је фабрички подешен да аутоматски (чим га укључите) буде спреман за детекцију новчића у **Coins detection mode (Мод, тј. режим за детекцију новчића)**.

Наравно, Ви можете веома лако да га подесите за рад и у другим режимима, тј. модовима као што су: **Discriminate modes (Мод, тј. режим за дискриминацију тј. разликовање метала)** или у **All-Metal mode (Мод, тј. режим за Све-метале без разликовања метала)**.

Када детектујете метални објекат, **Garrett's** револуционарни **GTA** екран одмах Вам на својој **ID** траци приказује врсту откривеног предмета и метал од којег је састављен. Притисните благо типку **TREASURE IMAGING** да видите тачну локацију, величину и дубину откривеног предмета. За откривање племенитих метала или дубоко закопаних објеката пребаците детектор на **All-Metal mode** (режим за откривање свих метала без разликовања) и подесите детектор на **Fast Track™** режим претраге који аутоматски одржава баланс вашег детектора према тлу.

Иако је метал-детектор **Garrett GTI 2500™** направљен да без сервисирања издржи захтевне услове коришћења током већег низа година, ипак га треба заштитити од погубних утицаја екстремне топлоте и хладноће, као и неповољног утицаја магле, кише или песка. Држите га чистог кад год је то могуће!

ИНФОРМАЦИЈЕ О БАТЕРИЈАМА

Garrett GTI 2500™ опремљен је са два шаржера (паковања) у којима се налазе по четири (4) стандардне АА батерије. Детектор је, такође, дизајниран и да користе поново пуњиве (Ni-MH) батерије. Када користите поново пуњиве батерије препоручује се да користите само батерије врхунског квалитета али, и када користите обичне алкалне батерије, такође треба користити само батерије доброг квалитета. Препоручљиво је да уклоните шаржере са батеријама када детектор није у употреби, нарочито ако се неће употребљавати неколико седмица.

Иако стандардне батерије и опционе поново пуњиве батерије могу да се користе наизменично у детектору, препоручује се да оба пакета батерија (и поново пуњиве и алкалне) увек буду истог типа. Метал-детектор **Garrett GTI 2500™** са једним паковањем батерија (без обзира да ли су поново пуњиве или алкалне) може да издржи непрекидно да ради од 25 до 30 сати. Наведено време односи се на рад детектора са звучником и без максималних оптерећења у операционим подешавањима, док ће рад са употребом слушалица продужити ово време.

Провера стања напуњености батерија

Стање напуњености батерија константно је индицирано у доњем десном углу дисплеја са иконицом батерије подељене на 5 графичких сегмената који представљају количину напуњености батерија у детектору. Како се батерије у детектору празне током рада детектора, тако се на иконици графички сегменти смањују индицирајући тиме количину струје у батеријама.

Увек би требало са собом на терен да носите резервне батерије како би сте на терену били спремни да наставите претрагу са пуним батеријама увек када на иконици у десном углу дисплеја остане приказан само један сегмент напуњености батерија који Вам индицира да су батерије у детектору скоро празне и неупотребљиве.

Пуњиве батерије

Када у детектору користите поново пуњиве батерије - за њихову употребу треба да буде укључена посебна опција која ће прецизно да индицира (само за поново пуњиве батерије), графички приказ напуњености батерија на иконици.

Да бисте променили врсту индикатора стања напуњености батерија из стандардне опције (алкалне батерије) у опцију индикације пуњивих батерија, користите типку **MENU** и са њоме прођите кроз цео мени док не дођете до сета контрола под насловом **SEARCH AIDS** у којој се налази група опција коју треба проћи и доћи до трепћуће иконице (графичке сличице) празне батерије на чијој десној страни ситним словима пише **Recharge**. Притиском на типку (+) Ви ћете активирати индикацију напуњености батерија за поново пуњиве батерије, а притиском на типку (-) Ви ћете се поново вратити на индикацију напуњености стандардних алкалних батерија.

ОДРЖАВАЊЕ

Увек имајте на уму да је Ваш **Garrett GTI 2500™** осетљиви електронски инструмент који је направљен тако да може да издржи употребу на отвореном простору у различитим неповољним условима. Користите **Garrett GTI 2500™** детектор без бојазни да ћете га преоптеретити и никада се не понашајте према њему као према крхкој справи. Ипак, увек треба разумно и заштитнички да рукујете са њим. Током његове употребе покушајте да избегнете да га користите на екстремним температурама кад год и колико год је то могуће. Не остављајте га у аутомобилском гепеку током врућих летњих месеци или на отвореном простору током мраза. Држите детектор чистим. Увек обришите кућиште и дисплеј после коришћења, али и оперите сонду када је то потребно.

Ваша сонда на детектору је водоотпорна, међутим, кућиште са батеријама и електроником није водоотпорно!!!

Никада немојте дозволити да кућиште за електронику (са дисплејем) и батеријама буде изложено влази или води. Њих увек

заштитите од јаке и тешке магле, кише или пешчане олује. Раставите га од телескоп шипки и обришите га чистом меком крпом после употребе у областима са песком.

Када детектор не употребљавате дуже од месец дана, извадите батерије из детектора и из њихових шаржера.

Неки од примера дубине детекције у ALL-METAL MOD-у са концентричном СС сондом пречника 12.5 инча (пречника 32 центиметра) са подешавањима детектора која су детаљно описана у претходном поглављу:

За потребе овог дубинског теста сви метални објекти свеже су закопани у просечно минерализовану земљу, али треба запамтити да када метални објекти леже у земљи закопани већи број година, онда се дубина детекције таквих металних објеката (у зависности од њихове величине и састава метала), повећава од 10 до 30% више него када су свеже закопани у земљу (видети детаљине на странама 158-161).

1. Сребрни новчић Крљевине Југославије од 2 динара из 1938. године положен хоризонтално у земљу– **40 центиметра** са јасним звучним сигналом;
2. Празна пивска алуминијумска дозна од 0,33 литра положена хоризонтално у земљу– **70 центиметара** са јасним звучним сигналом;
3. Пет килограма различитих новчића стављених у платнену врећицу величине веће песнице – **75 центиметара** са јасним звучним сигналом.
4. Празна пивска алуминијумска дозна од 0,5 литра – **110 центиметара** са јасним звучним сигналом;
5. Округла бакарна плоча дебљине 2 милиметра и пречника 35 центиметара, хоризонтално положена у земљу – **130 центиметара** са јасним звучним сигналом.
6. Округла бакарна плоча дебљине 2 милиметра и пречника 60 центиметара, хоризонтално положена у земљу – **155 центиметара** са јасним звучним сигналом.
7. Максимална дубина код предмета величине аутомобила – **220 центиметара** са јасним звучним сигналом.

Неки од примера дубине детекције у DISCRIMINATE Custom MOD-у са концентричном СС сондом пречника 12.5 инча (пречника 32 центиметра), са подешавањима детектора која су детаљно описана у претходним поглављима:

За потребе овог дубинског теста сви метални објекти свеже су закопани у просечно минерализовану земљу, али треба запамтити да када метални објекти леже у земљи закопани већи број година, онда се дубина детекције таквих металних објеката (у зависности од њихове величине и састава метала), повећава од 10 до 30% више него када су свеже закопани у земљу (видети детаљније на странама 158-161).

1. Сребрни новчић Крљевине Југославије од 2 динара из 1938. године положен хоризонтално у земљу – **27 центиметра** са јасним звучним Beltone сигналом.

Напомена!

Ако користите **10" x 14" PROformance™ DD** елиптичну „DD“ сонду, исти овај новчић биће детектован јасним звучним Beltone сигналом на дубини од равно **30 центиметара**;

2. Празна пивска алуминијумска дозна од 0,33 литра положена хоризонтално у земљу – **50 центиметара** са јасним звучним Beltone сигналом.
3. Пет килограма различитих новчића стављених у платнену врећицу величине веће песнице – **50 центиметара** са јасним Beltone звучним сигналом.
4. Празна пивска алуминијумска дозна од 0,5 литара положена хоризонтално у земљу – **70 центиметара** са јасним звучним Beltone сигналом.
5. Округла бакарна плоча дебљине 2 милиметра и пречника 35 центиметара, хоризонтално положена у земљу – **95 центиметара** са јасним звучним Beltone сигналом.

- 6.** Округла бакарна плоча дебљине 2 милиметра и пречника 60 центиметара, хоризонтално положена у земљу – **115 центиметара** са јасним звучним Beltone сигналом.
- 7.** Максимална дубина код предмета величине аутомобила – **150 центиметара** са јасним звучним Beltone сигналом.

Сви метални предмети закопани су у земљу умерене минерализације, непосредно пред вршење теста дубине.

Неки од примера дубине детекције у ALL-METAL MOD-у са мултипликатор сондом , и са подешавањима детектора која су детаљно описана у претходним поглављима:

За потребе овог дубинског теста сви метални објекти свеже су закопани у просечно минерализовану земљу, али треба запамтити да када метални објекти леже у земљи закопани већи број година, онда се дубина детекције таквих металних објеката (у зависности од њихове величине и састава метала), повећава од 10 до 30% више него када су свеже закопани у земљу (видети детаљине на странама 158-161).

1. Мале предмете величине конзерви од паштета и слично (или још мање), мултипликатор сонда уопште не региструје.
2. Празна пивска алуминијумска дозна од 0,5 литара положена хоризонтално у земљу – **70 центиметара** са јасним звучним сигналом.
3. Округла бакарна плоча дебљине 2 милиметра и пречника 20 центиметара, хоризонтално положена у земљу – **100 центиметара** са јасним звучним сигналом.
4. Округла бакарна плоча дебљине 2 милиметра и пречника 35 центиметара, хоризонтално положена у земљу – **130 центиметара** са јасним звучним сигналом.
5. Округла бакарна плоча дебљине 2 милиметра и пречника 60 центиметара, хоризонтално положена у земљу – **210 центиметара** са јасним звучним сигналом.
6. Максимална дубина код предмета величине аутомобила – **350 центиметара** са јасним звучним сигналом.

Сви метални предмети закопани су у земљу умерене минерализације, непосредно пред вршење теста дубине.

Подаци о аутору

1.0 – Стручна биографија

Зоран А. Живановић рођен је 04. фебруара 1963. године у Свилеуви – општина Коцељева, где је и завршио основну школу. Средњу школу похађао је и завршио у Шапцу, а дипломирао је на катедри за Методологију археолошких истраживања Одељења за археологију на Филозофском факултету у Београду, са темом: **Методолошки поступак за систематизацију вишњанских знакова.**

Током студија био је и дугогодишњи сарадник Истраживачке станице Петница код Ваљева у својству ментора полазника образовно-научних програма ИСП, где је реализовао већи број научно-истраживачких пројеката.

Као дипломирани археолог добија посао у Завичајном музеју у Коцељеви где је стекао стручно звање КУСТОС одбранивши стручни рад пред комисијом у Народном музеју у Београду са темом: **Елаборат за систематска археолошка ископавања локалитета Црквине – Марковића Грмови у селу Свилеува.** Године 2011. стекао је више стручно звање ВИШИ КУСТОС одбранивши пред комисијом у Народном музеју у Београду хабаилитациони рад са темом: **Систематизација археолошких локалитета општине Коцељева.**

Током своје досадашње стручне каријере археолог Зоран А. Живановић учествовао је на многобројним научно-истраживачким теренским пројектима у Србији и Црној Гори, а своје научно-истраживачке радове публикује у домаћим научним часописима али, и као посебна издања.²⁶

Поред археологије, Зоран се бави и литералним стваралаштвом и своје радове објављује у разним књижевним часописима и зборницима, а заступљен је и у неким антологијама.

Поред свега наведеног, археолог Зоран А. Живановић бави се и информатиком и електроником. Са супругом Јеленом живи и ради у Коцељеви. До сада су му штампане следеће књиге:

1. **ЛУТАЊА**, Свилеува, 1992.;
2. **АРХЕОЛОШКО БЛАГО ТАМНАВЕ**, Коцељева, 1993.;
2. **БОЈ НА СВИЛЕУВИ**, Коцељева, 2004.;
3. **ТАМНАВСКИ ПИСЦИ**, Коцељева, 2005.;
4. **БИБЛИОГРАФИЈА ПРАИСТОРИЈСКИХ СИМБОЛА И ЗНАКОВА**, Koceljeva, 2005.;
5. **PREHISTORIC SYMBOLS AND SIGNS FROM TAMNAVA AREA IN NORTHWEST SERBIA – BALKAN**, Koceljeva, 2006. ;
6. **ПОСАВОТАМНАВСКИ СРЕЗ**, Коцељева - Владимирци, 2007.;
7. **У СЕНЦИ ЛИПЕ**, Коцељева, 2007.;
8. **ХРАМ СВ. АРХИЂАКОНА СТЕФАНА У СВИЛЕУВИ**, Коцељева, 2008., Коаутор са: Марко Павловић;
9. **ЈАНКО ВЕСЕЛИНОВИЋ 1862-1905**, Коцељева, 2009.;
10. **КОЦЕЉЕВИ С ЉУБАВЉУ**, Коцељева, 2010. Коаутор са Биљана Заблаћански;
11. **ТРАГОВИ ПРОШЛОСТИ I**, Коцељева, 2010.;
12. **ПИШТОЉИ ВОЈВОДЕ ПОП ЛУКЕ ЛАЗАРЕВИЋА**, Коцељева, 2011.;
13. **ЕТНО-МАКЕТАРСТВО ЉУБИШЕ ГРАОВЧЕВИЋА ИЗ КОЦЕЉЕВЕ**, Коцељева, 2011.;

---

²⁶ За детаљнију Био-библиографију археолога Зорана А. Живановића видети: Јелена Живановић, *Оглед био-библиографија археолога Зорана А. Живановића*, У: *Драгиње Краљице Драге*, Библиотека „Јанко Веселиновић“, Коцељева, 2012., с. 167-178.

14. **ХРАМ СВ. ЦАРА КОНСТАНТИНА И ЦАРИЦЕ ЈЕЛЕНЕ У КОЦЕЉЕВИ**, Коцељева, 2011.;
15. **РИЗНИЦА ЦРКВЕ КОЦЕЉЕВАЧКЕ**, Коцељева, 2012. Коаутор са Саво Ждеро.;
16. **ИЗБЛЕДЕЛИ ПРИЗОРИ ТАМНАВСКИ**, Коцељева, 2012.;
17. **ДРАГИЊЕ КРАЉИЦЕ ДРАГЕ**, Коцељева, 2012.;
18. **РЕТРОСПЕКТИВА ЦИЦЕ И ЦИЦКА**, Коцељева, 2012.;
19. **ПОЛА ВЕКА ПОСТОЈАЊА И РАДА ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА У КОЦЕЉЕВИ**, Коцељева, 2013.;
20. **PI МЕТАЛ-ДЕТЕКТОР PULSE STAR II PRO БЕЗ ТАЈНИ**, Коцељева, 2013.;
21. **IB/RF МЕТАЛ-ДЕТЕКТОР WHITES TM808 БЕЗ ТАЈНИ**, Коцељева, 2013.; и
22. **GEO-RADAR ZOND 12E БЕЗ ТАЈНИ**, Коцељева, 2013.

3. 0 - Контакт подаци:

археолог **Зоран А. Живановић**, виши кустос

Завичајни музеј Коцељева

Немаљина 70,

15220 Коцељева,

Србија

Телефон/Факс: +381 (0)15 558 082,

Мобилни телефон: +381 (0)63 84 17 822

E-mail: biblioteka_koc@open.telekom.rs

САДРЖАЈ

Уместо предговора	3
Уводна реч	5
Напомена корисницима који нису археолози	9
Посебна напомена произвођача	21
Командне типке контролне табле	24
Команде дисплеја	29
Слика налаза	31
Почетно упутство за рад	35
Режим разликовања метала	42
Подешавање дискриминације курсором (дигитима)	46
Оперативна подешавања	50
Помоћ у трагању	54
Аудио могућности	55
Батеријско напајање	57
Режим рада – Сви метали	58
Остале специјалне функције у режиму Сви-Метали	60
Приказ слике налаза	65
Превентивно тестирање	72
Операције на терену	74
Сонде	82
Дубинске мултипликатор сонде	89
Процедура трагања	91

Прецизно лоцирање (Пинпоинт)	94
Информације о батеријама	98
Одржавање	99
Специјализовано трагање	100
VLF метал-детектор Garrett GTI 2500 Pro без тајни	105
Упознавање команди детектора	106
Избор сонде	106
Подешавање детектора за детектовање свих метала	109
Примери дубине детекције у ALL-METAL MOD-у	123
Подешавање детектора за разликовањ метала	124
Примери дубине детекције у DISCRIMINATE MOD-у	139
Употреба мултипликатор сонди	141
Примери дубине детекције са мултипликатор сондама	144
Шта треба обавезно да знате о дубинској проспекцији	
Методом метал-детекције	146
Хало ефекат – позитивни и негативни ефекти	146
Ефекат празне рупе	149
Негативни аспекти минерализације земљишта	151
Негативни ефекти електричне интерференце	152
Најоптималнија годишња доба за дубинску проспекцију	
методом метал-детекције	153
Различити системи за метал-детекцију: BFO, IB и PI	154
Препорука аутора	160
Подаци о аутору	161
Садржај	164

CIP Каталогизација у публикацији
Народна библиотеке Србије, Београд

621.318.381(035)

ЖИВАНОВИЋ, Зоран А.

VLF метал-детектор Garrett GTI 2500 Pro без тајни /
Зоран А. Живановић.

- Коцељева : З. Живановић, 2013
(Коцељева : Internal PC print Home).
- 166 стр. : илустр. ; 21 см

Ауторова слика. - Тираж 100.

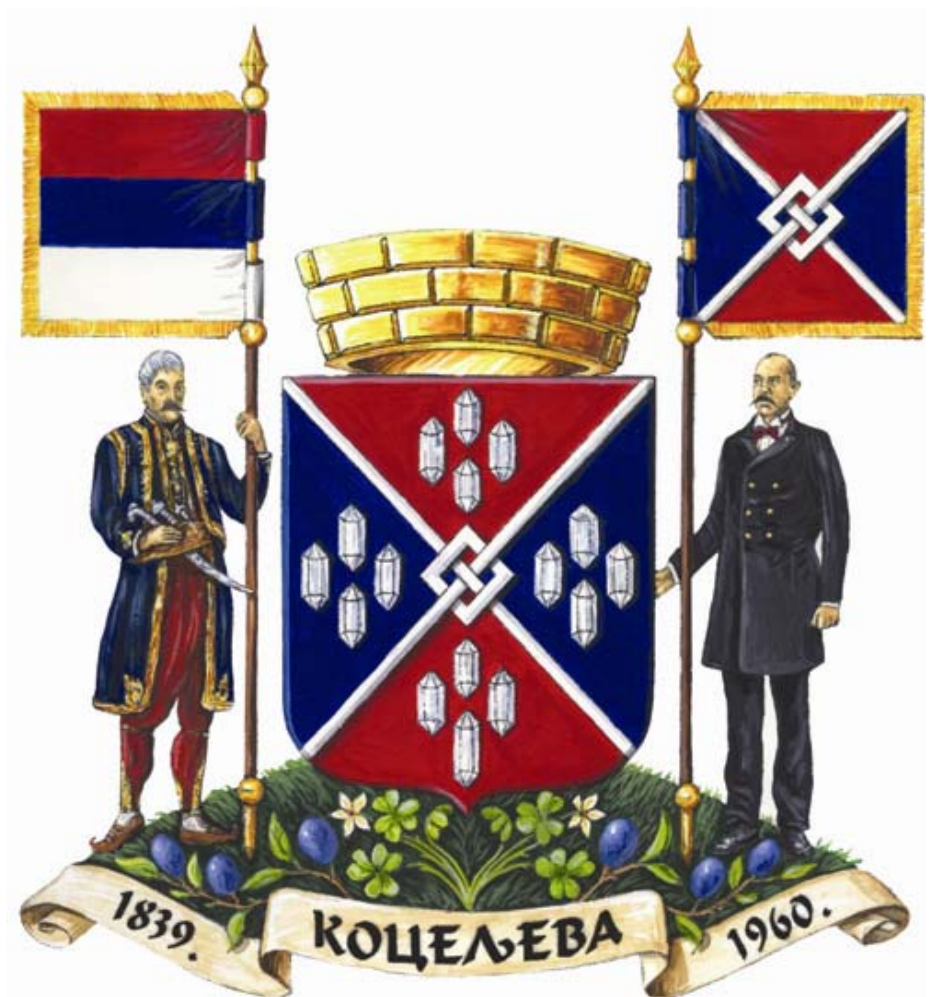
- Подаци о аутору: стр. 161-163.
- Напомене и библиографске референце уз текст.

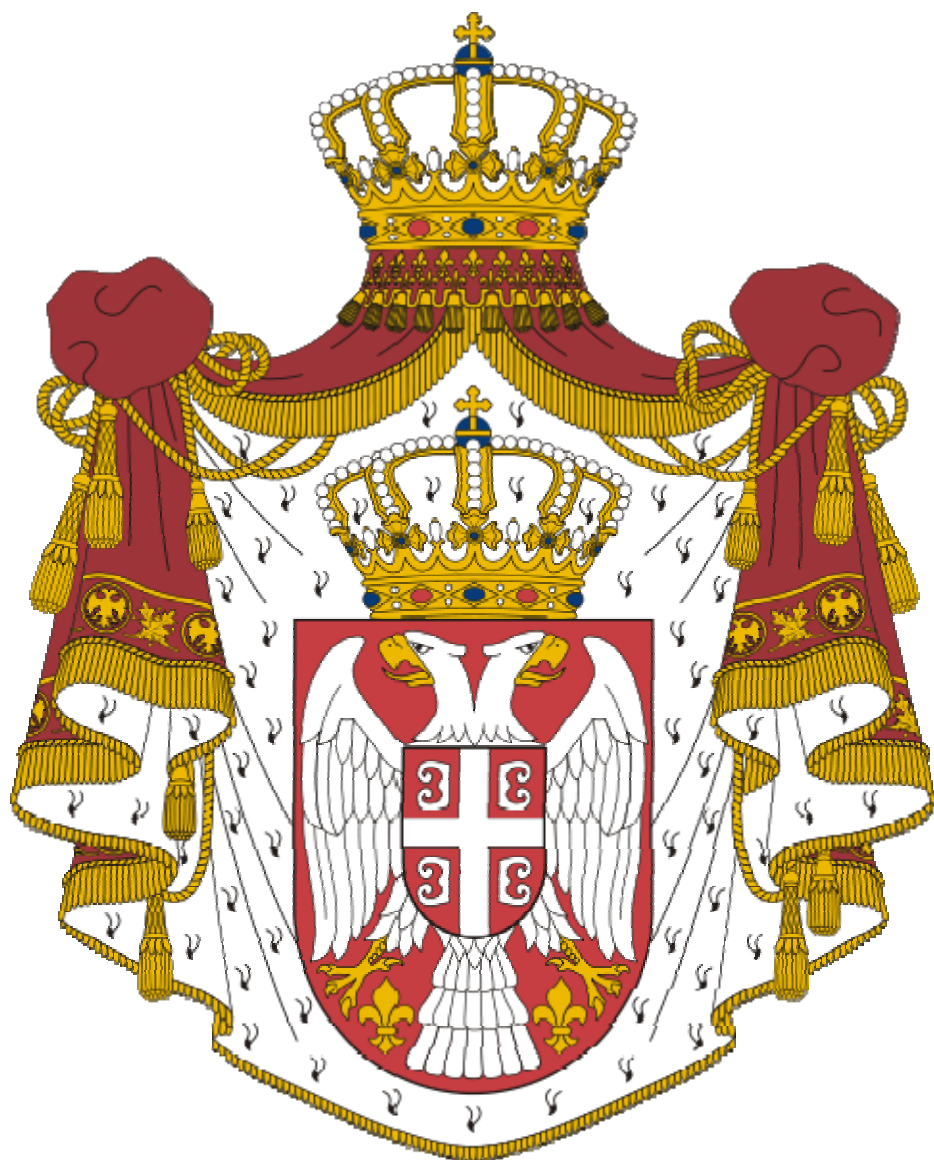
ISBN 978-86-906301-2-7

а) Детектори метала - Приручници

COBISS.SR-ID 198747148

ISBN 978-86-906301-2-7